

Nr 121

Av herr **Gustafsson** i Borås **m. fl.**, om förbud mot användning av spö
m. m. vid hästtävling.

Vid 1965 års höstriksdags behandling av proposition nr 138 rörande ändringar i djurskyddslagstiftningen föreslog tredje lagutskottet i sitt utlåtande nr 31 att riksdagen med anledning av en motion (II:905) för Kungl. Maj:t skulle ge till känna vad utskottet anfört om övervakning av hästtävlingar. Förslaget bifölls. Utskottet erinrade om föreskriften att veterinär med rätt att avbryta tävlingar skulle vara närvarande samt framhöll angelägenheten av förbättrad övervakning från polismyndighetens sida.

Det är svårt att veta om någon förbättring i enstaka fall kan ha inträtt rörande hästarnas behandling vid träning och tävling. Däremot är det uppenbart, att TV-utsändningar från tävlingar har givit upprepade prov på uppenbara missförhållanden, som upprört den allmänna opinionen. Det är inte ovanligt att hästarna under skurar av spörapp pressas fram. Man måste befara att sådant förekommer också under träning.

Många exempel skulle kunna anges. Ett Solvalla-lopp i oktober 1966 fick enligt pressen till följd att tre kuskar internt bestraffades för missbruk av spö. Tidigare uppgifter ger vid handen att liknande fall förekommit i ganska stor utsträckning. »Det såg vidrigt ut i TV. — — — Vi var liksom besatta av vinstchansen», förklarade två kuskar i Expressen den 7 oktober 1966. »Jag har drivit på ibland, trots att jag sett att jag varit chanslös, för att inte få spelarna över mig», förklarade en annan. »Vi skulle omedelbart dömas av domare och publik om vi maskkörde», yttrade samme kusk i Aftonbladet 6 oktober samma år och hänvisade också till vad som är föreskrivet i tävlingsreglementet. En annan kusk framhöll att »det är vår skyldighet att driva fram hästen».

Efter en händelse vid skandinaviska mästerskapen i Oslo i fjol ådömdes en kusk 500 kr. i böter men uppges ha haft ett mångdubbelt belopp med sig hem. Ett mycket avslöjande uttalande gjorde en tävlingsryttare i Expressen den 25 juli 1965. Han förklarade att man »ytterst sällan sporrar» hästarna, men piskan användas tydligen rutinmässigt:

— Spöet är ett hjälpmedel att driva fram hästen med, ett slags överväxel som man inte gärna använder annat än i hård slutstrid — — — Först en liten lätt smekning mot halsen på hästen, hjälper inte det börjar man där bak. Men drivningen måste vara rytmisk, det får inte bli nå'n »mattpiskning» som motverkar hästens rörelser.

Ston brukar vara särskilt känsliga för hård drivning. Har de fått en riktig omgång försvinner ofta kämpaglöden. Andra hästar, stora, lata och oärliga, kan tåla hur mycket stryk som helst.

Helt visst finns det tävlande med en djurvänlig inställning som inte ens i stridens hetta skulle tillåta sig misshandel. Med tanke på att hästsporten i dag omsätter omkring 300 miljoner kronor årligen och väldiga summor står på spel vid ett enda lopp, måste dock misshandel vid träning — då ingen som helst övervakning torde förekomma — och tävling ligga snubblande nära. »Det räcker att visa hästen piskan», brukar replikeras. Varför »räcker det»? Naturligtvis därför att hästen har smärtsam erfarenhet av vad piskan innebär.

Motionären 1965 stannade vid ett yrkande om bättre övervakning. Vad som oupphörligt händer motiverar emellertid att nu gå längre, nämligen att ifrågasätta förbud mot spö eller andra drivningsmedel såväl vid träning som tävling. Nyligen har genom en bok, skriven av en f. d. hästägare, givits nya bevis för flera fall av särskilt otäck hästmisshandel inom hästsporten. Det kan inte anses tillräckligt att överlämna beivrandet av fallen till hästsportorganisationerna. Här har samhället ett uppenbart ansvar.

Den numera obligatoriska veterinärkontrollen har säkerligen haft god effekt när det gäller att bedöma en hästs kondition inför start på tävling men synes inte ha kunnat hindra misshandel under tävling och ännu mindre under träning. Den obefintliga övervakningen vid träningen är en svag punkt i sammanhanget.

Om ett absolut förbud införes mot drivningsmedel vid träning och tävling, skulle också den hästens medfödda tävlingslust, som det ofta talas om, få komma till sin rätt. Ett dylikt förbud skulle stå i god överensstämmelse med andemeningen i gällande djurskyddslagstiftning, där det inte finns något som helst undantag för hästsporten.

Under hänvisning till det anförda föreslås,

att i lagen om djurskydd av den 19 maj 1944 införes förbud mot att under träning eller tävling inom hästsporten använda spö eller annat drivningsmedel eller att på annat sätt med våld driva fram en häst; samt

att utskottet måtte utforma den erforderliga lagtexten.

Stockholm den 17 januari 1968

Axel Gustafsson (fp)
i Borås

Bengt Börjesson (cp)
i Falköping

Sven Antby (fp)

Filip W. Fridolfsson (h)

Dagmar Heurlin (h)

Evert Svensson (s)

Viola Sandell (s)

Mårten Werner (h)

Allan Åkerlind (h)

David Gomér (cp)